

Protokoll

Konsultasjon mellom Statsforvalteren i Nordland og Sametinget om verneplanprosess for Iselva, Kilvasskogen, Storberget og Ørnodden

Dato:

01.06.2022

Møteleder:

Ole Martin Nuven

Referent:

Mia Marthinus Husdal

Til stede:

Fra Statsforvalteren: Ole Martin Nuven og Mia Marthinus Husdal

Fra Sametinget: Marit Anne Bongo og Sten Olav Heahтта

I forbindelse med frivillig vern av områdene Iselva, Kilvasskogen, Storberget og Ørnodden har Statsforvalteren i Nordland oversendt oppsummering av samiske interesser til Sametinget i etterkant av høringsperioden. Sametinget har gitt tilbakemelding om at de ønsket konsultasjon om saken. Følgende protokoll oppsummerer det som ble diskutert mellom Statsforvalteren og Sametinget under konsultasjonen.

Generelt

Sametinget innledet med at det i sin tid ble enighet mellom Sametinget og Miljøverndepartementet (i dag Klima- og miljødepartementet) om lovteksten i naturmangfoldloven. I ettertid ser de imidlertid at det har vært ulik forståelse når det gjelder tolkningen av teksten. Sametinget mener at vern også skal være til gunst for den samiske kulturen, i tillegg til det samiske naturgrunnlaget. De mener at det fremkommer uklart hva det innebærer å ta vare på «grunnlag for samisk kultur», slik det står skrevet i naturmangfoldloven § 1. De har tidligere drøftet dette med KLD angående blant annet Svartisen-Saltfjellet NP, og det har vært tema til diskusjon på årlige møter.

Videre påpekte Sametinget at det er viktig med lik ordlyd i verneforskrifter i områder hvor det er flere verneområder. Spesielt for reindrifta kan det være vanskelig å forholde seg til hvilke regler som gjelder når det er mange ulike verneområder hvor forskriftene har ulik utforming.

Sametinget hadde også spørsmål om hva som er tillatt når det gjelder bruk av drone knyttet til reindrift. Statsforvalteren presiserte at det ikke er forbudt med dronetrygning i noen av de foreslåtte verneområdene, og at forbudet hovedsakelig gjelder kyst- og våtmarksområder av hensyn til fuglelivet. Statsforvalteren vil imidlertid synliggjøre dette i tilrådingen, slik at det kommer tydelig frem at dronetrygning i de foreslåtte verneområdene ikke er forbudt.

Ellers uttrykte sametinget at de var fornøyde med Statsforvalterens prosess opp mot de samiske interessene gjennom arbeidet med verneplanen.

Kommentarer til de enkelte verneforslagene

Kilvasskogen

Sametinget viste til konsultasjonen Statsforvalteren har hatt med de lulesamiske grunneierne ved Kilvasskogen, og gikk gjennom punktene i protokollen hvor det var konkludert om det var enighet eller ikke. Statsforvalteren redegjorde for prosessen i forkant av konsultasjonen, og at alle kjente lulesamiske grunneiere var kontaktet.

Sametinget synes det er positivt at verneområdet skal ha parallelt samisk navn i tillegg til norsk navn, og påpekte at navnet må innom Sametinget for godkjenning før det opprettes navnesak.

Bruk av snøskuter til hytter vil være søknadspliktig, og det er kun reindrifta som har et generelt unntak for bruk av snøskuter i næringsøyemed. Sametinget har forståelse for hvorfor bruk av snøskuter er søknadspliktig, men presiserer igjen viktigheten av at videre tilgjengelighet og bruk av området er viktig for lulesamisk kultur. Sametinget er enig med Statsforvalteren i at beskrivelse av lulesamisk kultur og bruk av området skal beskrives i tilrådingen. Sametinget vil følge med prosessen videre for å sikre at dette også tas med videre til Miljødirektoratet og KLD. Behov for at andre samiske interesser enn reindrift tas med i verneplanprosesser blir, som tidligere nevnt, også generelt drøftet av Sametinget med KLD.

Sametinget ser behovet for midler til oppfølging av samisk kultur og kartlegging av kulturminner.

Sametinget ser positivt på at det tas inn flere samiske stedsnavn innenfor verneområdet i offentlig kartgrunnlag, men er enige i at det ikke legges tekst om dette i verneforskrifter eller tilrådingen.

Sametinget ba om gjennomgang av tilpasninger som var gjort i verneforskriften med hensyn til reindrift. Statsforvalteren viste til forskriftens § 4 (generelle unntak), hvor det er lagt inn unntak for rydding og vedlikehold av flyttleier og kjøretraséer i verneområdet. Det har vært gjennomført befaringsnotat med Stajggo Hábmér reinbeitedistrikt, og befaringsnotat legges ved vår tilråding. Barmarkskjøring må fortsatt være søknadspliktig, men som beskrevet i befaringsnotatet kan reindrifta i sin distriktsplan opplyse om hvor de har mest behov for å kjøre i barmarkssesongen. Dette kan danne grunnlag for en søknad om barmarkskjøring i verneområdet, hvor Statsforvalteren har mulighet til å gi flerårige dispensasjoner.

Ørnodden

Ørnodden ble diskutert med Voengelh Njaarke reinbeitedistrikt i forbindelse med befaringer knyttet til vern av skog på statsgrunn i 2021. Etter ønske fra reinbeitedistriktet har Statsforvalteren gjort to tilpasninger i verneforskriften av hensyn til reindrifta. Det er lagt inn generelt unntak for rydding og vedlikehold av flyttleier og kjøretraséer, samt reindriftas nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av reingjerder (§ 4). Det har ikke kommet inn andre innspill til området som angår samiske interesser.

Storberget

Skjomen reinbeitedistrikt kom med innspill til verneplanen om at de ønsket å fortsette å plukke lav i det foreslåtte verneområdet Storberget, ettersom dette er et viktig tilleggsmiddel for reinen når beiteforholdene er dårlige. Statsforvalteren har lagt inn et generelt unntak under verneforskriftens § 4 om at tradisjonell lavplukking vil være tillatt i verneområdet. Skjomen reinbeitedistrikt så ikke videre behov for konsultasjon. Det har ikke kommet inn andre innspill til området som angår samiske interesser.

Iselva

Statsforvalteren forklarte at vi ikke fått kontakt med Frostisen reinbeitedistrikt, hverken via epost eller telefon. Reindriftskartet viser imidlertid ingen flyttleier eller oppsamlingsområder innenfor verneforslaget, så det er usikkert hvorvidt dette er et område hvor reinbeitedistriktet har mye aktivitet. Det har ikke kommet inn andre innspill til området som angår samiske interesser.

Frivillig vern av Kilvasskogen i Hamarøy kommune – protokoll fra konsultasjon mellom lulesamiske grunneiere på tilgrensende eiendommer og Statsforvalteren i Nordland, Drag 07.03.2022.

Tilstede

Lulesamiske grunneiere på tilgrensende eiendommer: Nils Olav Nilsen, Jørgen Kintel, Harrieth Aira, Siri Merete Wernberg, Grete Kintel og Thomas Kintel

Statsforvalteren i Nordland: Ole Martin Nuven og Åsmund Andersen

Diskuterte saker

Generelt

Statsforvalteren innledet om at møtet er en del av konsultasjonsavtalen mellom offentlige myndigheter og Sametinget, og at det vil bli ført protokoll fra møtet som må signeres. Alle de inviterte har i høringsperioden kommet med innspill og ble oppfordret til å utdype disse.

Alle møtedeltakerne har tilknytning til det foreslåtte verneområdet, ved at de har eiendommer som grenser til det foreslåtte verneområdet.

Nils Olav Nilsen, Grete Kintel, Thomas Kintel og Jørgen Kintel er deleiere av eiendommen Smájlle/Leirelv (gnr/bnr: 256/8) som grenser til det foreslåtte verneområdet i øst, sør og vest. Eiendommen som nå er foreslått vernet ble skilt ut fra gården Smájlle/Leirelv 1891.

Siri Merete Wernberg og Harrieth Aira tilhører grunneierlaget Svenjunnjá/Pålsommarset som har eiendommene med gnr/bnr 258/2 og 258/6, nord for det foreslåtte verneområdet. Plassen ble fraflyttet på 1970-tallet, men etterkommerne bruker plassen aktivt og betrakter stedet inkludert fjellområdet som en del av deres sidda/hjem.

Stien over fjellet mellom Ájládde/Helland, Svenjunnjá/Pålsommarset og Smájlle/Leirelv/Måsske/Musken går gjennom det foreslåtte verneområdet. Det samme gjør stiene fra bygdene i Oarjjevuodna/Hellemofjorden over fjellet til Krokan eller Iltakuokta/Hillingspollen. Området har gjennom generasjoner vært og er fremdeles et viktig bruksområde. Den samiske identitetstilknytningen og tilhørigheten til området er sterk. Nå brukes området hovedsakelig til jakt, fiske og sanking av bær, samt til rasting og fyring av bål på vei til egen eiendom.

Samtlige mener det er viktig at et eventuelt vern av Kilvasskogen ikke legger begrensninger på deres tradisjonelle bruk og tilstedeværelse på egen eiendom, og tilstedeværelse i området.

I tillegg er alle de tilgrensende grunneierne av den oppfatning at det er den samiske forvaltningen av området som i stor grad har bidratt til at området i dag fremstår som verneverdig.

SW *Jte*

Verneplanen

Samtlige av de lulesamiske grunneierne mener det er viktig å få fram i verneplanen at området er et lulesamisk bruksområde, et urfolksområde og et eiendomsområde med fastboende lulesamiske grunneiere, i tillegg til at det er et reindriftsområde. Det lulesamiske bruksområdet omfatter det sammenhengende fjellområdet som er mellom E-6 og Ájládde/Helland, Svenjunnjá/Pålsommarset, Smájlle/Leirelv, til Måsske/Musken og videre innover Oarjjevuodna/Hellmofjorden. Det er flere registrerte samiske kulturminner i området, og det er derfor påfallende at den samiske bruken, foruten reindrift, ikke er nevnt i verneplanen.

De lulesamiske grunneierne mener at den kulturhistoriske konteksten burde vært tatt med innledningsvis i verneplanen. Videre påpekes det at staten generelt ser på det samiske som synonymt med reindrift. Det ønskes derfor at det synliggjøres i planen at det samiske er mer enn bare reindrift. Staten må forholde seg til det samiske som helhet.

Statsforvalteren vil i sin tilrådning til Miljødirektoratet ta med at området i tillegg til å være reindriftsområde også er et viktig urfolksområde og et lulesamisk bruksområde med fastboende lulesamiske grunneiere.

Navn på verneområde og på vernekartet

Samtlige av de lulesamiske grunneierne mener at det er viktig med samisk navn på verneområdet i tillegg til norsk navn, og at *Ráhpuk* er et navn som er dekkende for området. Det ønskes også samiske stedsnavn på vernekartet. Hamarøy er en del av forvaltningsområdet for lulesamisk språk, og lulesamisk og norsk er dermed likestilte språk i Hamarøy. Grunneierne på 256/8 kjenner til mange flere samiske stedsnavn innenfor området enn det som finnes i offentlig kartgrunnlag i dag. De ønsker at Statsforvalteren tar kontakt med Samisk stedsnavntjeneste og oppretter navnesak for samiske stedsnavn for hele verneområdet.

*Statsforvalteren er enig i at verneområdet skal ha navn på både samisk og norsk, og at *Ráhpuk* er et passende navn. På vernekartet skal stedsnavn (vann, fjell, elv osv.) også ha samisk og norsk navn i de tilfelle de ligger i offentlige kartgrunnlag. Oppgaven med å få komplementert stedsnavn i kartgrunnlaget ligger utenfor miljøvernmyndighetenes ansvarsområde.*

Forskrift

Det påpekes at når det i verneforskriftens formål (§ 2) står at «*Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget*», må det også legges til rette for at samiske interesser blir ivaretatt i verneforskriften.

De lulesamiske grunneierne sier at de av og til har behov for å kunne bruke snøskuter for å kunne frakte nødvendig utstyr til hyttene og frakte ved på egen eiendom til eget bruk på hytta. Ved at det innføres krav om dispensasjon fra verneforskriften for skuterkjøring betyr dette at rettighetene for de lulesamiske grunneierne innskrenkes. Dette fordi man må søke dispensasjon fra to instanser, først Hamarøy kommune, og

deretter Statsforvalteren. Det blir ytret at de lokale lulesamenes behov er noe man på en bedre måte kunne ivarettatt i verneforskriften.

Det påpekes også at det i forskriften bare er lov til å fyre opp bål med kvister som ligger på bakken og medbrakt ved. Dette er uheldig, da det ikke er så lett å finne kvister på bakken om vinteren, og det bør være tillatt å bryte tørre greiner for å fyre opp mindre bål. Flere av brukerne/grunneierne går på ski opp Svartdalen om vinteren for å komme på hytta på eiendom 258/2. Skituren er flere timer lang, og det kan dermed ikke forventes at folk skal bære ved i sekken. Et forslag er å ta områder som er i umiddelbar nærhet til sti/skipor ut av verneområdet (evt. avmerkes), slik at det kan åpnes for at grunneier/tilgrensende grunneiere kan fyre små bål om vinteren på vei til egen eiendom.

Generelt er det ønskelig at samiske interesser i tillegg til interesser tilknyttet reindrift innarbeides bedre i verneforskriften. Lulesamisk bruk generelt har vært praktisert i flere hundre år, lenge før området ble foreslått vernet. For gnr.258 bnr. 2 helt fra 1885. Kulturminner i området dokumenterer samisk bruk lenge før det igjen. Lulesamisk bruk generelt burde således ha det samme rettsgrunnlag som reindriften, argumentert ut fra sedvane, alderstids bruk og eiendomsrett.

Statsforvalteren har i etterkant av konsultasjonen vært i kontakt med Miljødirektoratet. I verneforskrifter for områder som ligger i samiske områder tas det inn standardbestemmelser som er avklart mellom departementene, og som vi alene ikke har noen fullmakt til å endre på. Et poeng med verneforskriftene er å regulere bruken av området for å ivareta verneverdiene (naturverdiene), og ikke andre interesser. Når vi tar inn samiske interesser i formålet er det for å ivareta naturgrunnlaget som er viktig for samisk kultur, og ikke spesifikt reindrift.

Når det gjelder motorferdsel ønsker vi ikke å åpne for mer motorferdsel enn det som er nødvendig. Det vil være mulig å søke og få flerårige dispensasjoner til frakt av nødvendig utstyr til hytter med snøskuter. Reindrifta er i en særstilling i denne sammenhengen ettersom dette er næringsvirksomhet som har vært igangsatt fra før området blir vernet, og således er gitt en rettighet til å kunne videreføre dette.

Vi har forståelse for at det oppleves strengt at det ikke skal være lov til å knekke kvister og greiner til bålpyring, men grunnen til at vi ønsker dette forbudet er at flere av rødlisteartene som er registrert i området vokser på greiner av både levende og døde trær. Disse artene er nevnt spesifikt i formålet med vernet.

Innspillet om bedre innarbeidelse av andre samiske interesser enn reindrift i verneforskriften blir protokollført. Statsforvalteren anbefaler videre at Sametinget tar opp problemstillingen på et mer overordnet nivå.

Støtte til samiske interesser

Flere av de lulesamiske grunneierne mener at det begynner å bli mange verneområder i Hamarøy, og at staten må ta større ansvar for de samiske interessene i området. Som et

SW

JK

forsonende tiltak burde staten avsette midler til samiske interesser i kommunen, som f.eks. samisk språk, kartlegging av kulturminner, etablering av naturskole, samiske institusjoner etc.

Statsforvalteren har som vernemyndighet ikke mandat eller ressurser til å yte slik kompensasjon ved etablering av vern, men vi vil synliggjøre ønsket om dette i vår tilrådning av verneområdet.

Avslutningsvis gikk Statsforvalteren gjennom den videre prosessen. Statsforvalteren gjør ferdig protokollen etter møtet, påfører sine merknader til punktene, og sender den til deltakerne for signering.

Konklusjoner

Som det fremkommer av protokollen er det enighet om følgende punkter:

- *Statsforvalteren vil i sin tilrådning til Miljødirektoratet ta med at området i tillegg til å være reindriftsområde også er et viktig urfolksområde og et lulesamisk bruksområde med fastboende lulesamiske grunneiere.*
- *Verneområdet skal ha navn på både samisk og norsk, og Ráhpuk er et passende navn. På vernekartet skal stedsnavn (vann, fjell, elv osv.) også ha samisk og norsk navn i de tilfelle de ligger i offentlige kartgrunnlag.*

Punkter hvor det ikke er enighet og/eller som evt. må avklares på et høyere nivå:

- *De lulesamiske grunneierne på 258/2 forutsetter at Miljødirektoratet slutter seg til punktet om at området er et viktig urfolksområde og lulesamisk bruksområde, og at dette følger vernesaken helt til den skal opp til behandling hos Kongen i statsråd. Hvis ikke vil grunneierne be om konsultasjoner med Miljødirektoratet om dette.*
- *Ivaretagelse av lulesamiske behov i verneforskriften, som generelt unntak for kjøring med snøskuter til egen eiendom og fyring av kaffebeål på vei til egen eiendom. Lulesamisk bruk bør ha samme rettsgrunnlag som reindrifta, argumentert ut fra sedvane, aldertids bruk og eiendomsrett.*
- *Staten burde avsette midler til samiske interesser i kommunen, som f.eks. samisk språk, kartlegging av kulturminner, etablering av naturskole, samiske institusjoner etc., som et forsonende tiltak for alle verneområdene som opprettes i kommunen.*
- *Statsforvalteren bør opprette navnesak for samiske stedsnavn for hele verneområdet, ettersom de lulesamiske grunneierne kjenner til mange flere stedsnavn enn det som finnes i offentlig kartgrunnlag i dag.*

Ole Martin Nuven
Statsforvalteren i Nordland

På vegne av grunneierne tilhørende
Smålle/Leirelv (gnr/bnr: 256/8)

Siri Wernberg
På vegne av Svenjunnjá/Pålsommarset
grunneierlag (gnr/bnr 258/2 og 258/6)

Åpent informasjonsmøte om frivillig vern av Kilvasskogen, Innhavet

07.03.2022

Det var 7 stk. som møtte opp på folkemøtet. Statsforvalteren innledet med presentasjon av verneplanen. Deretter ble det åpnet for spørsmål og kommentarer.

Det ble spurt om regler for bålbrekking, og hvorfor det kun er lov til å fyre med tørr kvist fra bakken eller medbrakt ved. Det er svært sjeldent at man finner tørr kvist på bakken som egner seg til oppfyring.

Statsforvalteren forklarte at det ikke er ønskelig med bålbrekking i Kilvasskogen på grunn av at flere av de rødlistede artene som er registrert i området vokser på døde greiner av blant annet furu og osp. Disse artene er en del av formålet med vernet og derfor noe vi ønsker å ta vare på.

Det ble vist til punkt i verneforskriften om unntak for vedlikehold av gjerder. Det opplyses om at det ikke er gjerder i området, så punktet foreslås fjernet.

Statsforvalteren svarte at vi skulle se over forskriften og vurdere å få dette punktet fjernet.

Det vises til at det i forbindelse med tidligere verneplaner var etterlyst mer oppsyn i området, noe det ikke har blitt. Dette blir det tolvte verneområdet i kommunen. Det bør tilsi at man kan legge en lokal oppsynsstilling til området. På den måten gis det også noe igjen til lokalsamfunnet.

Statsforvalteren tok innspillet til orientering.

Det ble nevnt at man ønsker noe tilbake lokalt når området gis bort for vern. Det kan også være i form av midler til forskning eller kartlegging av kulturminner.

Statsforvalteren svarte at vi som vernemyndighet ikke har mandat eller ressurser til å yte slik kompensasjon ved etablering av vern, men at vi ville synliggjøre ønsket om dette i vår tilråkning av verneområdet.

Det ble stilt spørsmål med om det ville være mulighet innkjøring av ved utenfra til bålbrekking, evt. at vernemyndigheten finansierer bygging av gapahuk for tørr lagring av veden.

Statsforvalteren tok innspillet til orientering. I etterkant av møtet har vi kommet frem til at vi ikke ønsker etablering av tekniske installasjoner i naturreservater og anbefaler derfor at denne formen for tilrettelegging for friluftsliv etableres utenfor det foreslåtte verneområdet.

Det ble presisert at det var viktig å få samisk navn på området.

Statsforvalteren forklarte at vi har tenkt til å foreslå verneområdet med parallelle navn på både samisk og norsk.

Notat fra befarings med Stajjgo Håbmer reinbeitedistrikt angående området Kilvasskogen tilbudt for frivillig vern

Tilstede

Stajjgo Håbmer reinbeitedistrikt: Per Isak Labba

Statsforvalteren i Nordland: Ragnhild Mjaaseth og Ole Martin Nuven

Generelt

Befaringen ble gjennomført 6. oktober 2021. Store deler av det foreslåtte verneområdet ble befart, og reinbeitedistriktet v/Per Isak Labba viste Statsforvalteren hvordan reindriften benytter seg av området.

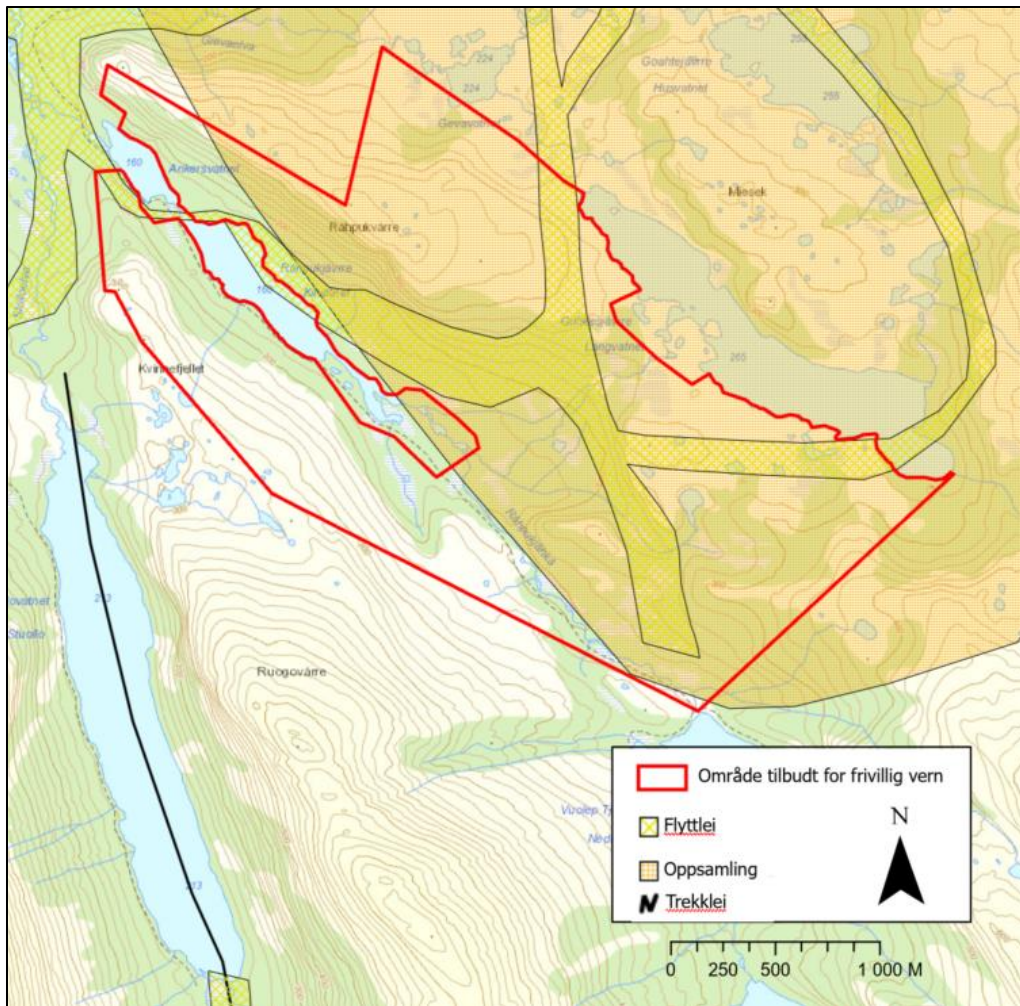
Kilvasskogen er et viktig beiteområde og kalvingsland for Stajjgo Håbmer reinbeitedistrikt. Det går en flyttlei gjennom området som reindriften bruker aktivt når reinen skal flyttes fra sommer- til vintervinterbeite, og motsatt. I forbindelse med flyttinga brukes det både motorsykkel, ATV, snøskuter og helikopter i området.

Stajjgo Håbmer reinbeitedistrikt er i utgangspunktet ikke imot vern, men synes det kan være vanskelig å forholde seg til begrensningene som vernet medfører. Hovedsakelig gjelder dette begrensningene for barmarkskjøring med motorsykkel og ATV. Reinbeitedistriktet prøver så langt det lar seg gjøre å være restriktive med barmarkskjøring, da dette også gagnar beitet for reinen, og de er også innforstått med bestemmelsene som gjelder kjøring på barmark i naturreservater.

Barmarkskjøring i forbindelse med reindriften følger ikke nødvendigvis faste trasèer, men hovedsakelig trekkes til reinen. Statsforvalteren informerte om at disse opplysningene kan innarbeides i distriktsplanen og dermed danne grunnlaget for en søknad om barmarkskjøring i disse områdene. Det vil da være en fordel om reindriften kan spesifisere omtrentlig i hvilke områder det er mest behov for kjøring, samt hvilke situasjoner som kan oppstå hvor kjøring utenom flyttlei er nødvendig. Statsforvalteren har mulighet til å gi 5-årige dispensasjoner.

Kartet på neste side viser flyttlei, trekkelei og område for oppsamling, både innenfor og i tilknytning til det foreslåtte verneområdet. Under befaringsen ble det også påpekt at reinen i tillegg flyttes over fjellene i sørvest, Ruoguvårre og Kvinnefjellet. Denne flyttleia er ikke tegnet inn i kartet.

Enkelte steder kan det være behov for å rydde trasèer i forbindelse med flytting av rein, f.eks. mellom Kilvatnet og Nedre Tennvatn. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for nødvendig rydding og vedlikehold av eksisterende flyttlei og kjøretrasé i reindriften».

Under befaringen ble det også diskutert uttak av rikuler fra bjørk. Grunneier i Kilvasskogen har kommet med innspill om at uttak av rikuler ikke skal være tillatt i området, hverken for reindriften eller grunneier selv. Miljødirektoratet har vurdert at uttak av rikuler ikke er til skade for verneverdiene, og derfor vil det legges inn unntak for denne aktiviteten i verneforskriften. Ellers er uttak av rikuler regulert av reindriften, jf. § 25. Ettersom regelverkene gjelder side om side, må også grunneier forholde seg til de rettighetene som reindriften har etter reindriften. Dette gjelder uavhengig av om området blir vernet.

Fra: NILS OLAF INGVALD NILSEN[nilso38@online.no]

Sendt: 31.01.2022 22:32:02

Til: Postmottak SFNO[sfnopost@statsforvalteren.no]

Tittel: Høring om forslag om vern av Rahpuk/ Kilvasskogen i Hamarøy kommune.

Høring om vern av Rahpuk/Kilvasskogen

Undertegnede Nils Olaf Nilsen, 8590 Kjøpsvik er eier av 1/5 del av eiendommen Leirelv gnr.56, bnr.8. Denne eiendommen grenser i vest mot Rahpuk/Kilvasskogen og mot sør Stollo, som til hører Leirelv.

Rahpuk/Kilvasskogen er fraskilt fra gårdene Leirelv og Sommerset i Hellemo fjorden.

I pantebok autorisert den 11.november 1891 viser denne saken.

Dette området som omfattes av forslag om vern er meget gammelt samisk bruksområde, hvor

man har klart på samisk måte å bevare naturen nesten uberørt av menneskelig aktiviteter til dags dato. Jeg foreslår at naturreservat kalles med likestilt samisk navn Rahpuk/Kilvasskogen.

Dette området kalles på samisk Rahpuk, som omfattes av Rahpukvarre (fjell)Rahpukjavrrre (vatn), Rahpukjåhka (elv) også videre. Lulesamisk navn må tas med i naturreservats beskrivelse i alle sammenheng.

Jeg viser til samisk navn loven og i dag har man et utvalg, som arbeider med samiske stedsnavn.

Hamarøy kommune er en del av forvaltningsområdet for Lulesamiskspråk, og da må samisk likestilles med norsk.

Kjøpsvik, den 31.01.2022

Nils Olaf Nilsen

Fra: Thomas Kintel[thomas@kintel.net]
Sendt: 01.02.2022 21:26:10
Til: Postmottak SFNO[sfnopost@statsforvalteren.no]
Tittel: Re: Høingstilsvar Kilvasskogen naturreservat i Hamarøy kommune

Uttalelse til Høring om forslag til vern av Rahpuk / Kilvasskogen

Undertegnede Grete Berit Lohne Kintel, er eier av 1/5 del av eiendommen Smajlle/ Leirelv gnr.56 og bnr. 8. Denne eiendommen grenser i vest mot Rahpuk/ Kilvasskogen og i sør grenser mot Stollo, som undertegnede eier. Rahpuk/ Kilvasskogen er fraskilt fra gårdene Leirelv og Sommerset i Hellemofjorden - pantbok autorisert den 11.november 1891.

Undertegnede er positiv til det foreslåtte vernet av området Rapuk/Kilvasskogen. Dette område er et meget gammelt samisk bruksområde, som er blitt ivaretatt henhold til samiske tradisjonelle verdier og normer for høsting av naturen, og som fortsatt følger normative retningslinjer for lokal forvaltning i tråd med Lulesamiske verdier og orienteringer.

Fraværet av den samiske forvaltningen, både historisk og samtidig, i høringsutkastet er derfor påfallende.

Det kreves at samiske stedsnavn skal være på plass i alle kartskisser og betegnelser av landskapet i en ferdig verneplan, på det grunnlag at Hamarøy er en del av forvaltningsområdet for Lulesamisk språk og skal navnesette på begge språk siden lulesamisk og norsk er likestilte språk i Hamarøy.

Det kan også forventes at verneplanens del av Rapuk/**Kilvasskogen** innledes med områdets viktigste kulturhistoriske bakgrunn i samisk naturforvaltning, og tilkjenne gir hvor viktig den samisk forvaltningen har vært for at området i dag kan fredes.

Med Vennlig Hilsen,

Grete Berit Lohne Kintel
Jupitervegen 8a
7036 Trondheim

Rettighetshaverne for 256-8

[Kilvasskogen naturreservat i Hamarøy kommune](#)

Høringsuttalelse - forslag om vern av Kilvasskogen

Det vises til høring - forslag om vern av Kilvasskogen den 29.11.21.

Grunneiere tilhørende 256-8 Leirelv Nordre i Hamarøy har følgende merknader til forslaget:

Foreslått naturreservatet er ett avgrenset areal innenfor eiendommen 256-10, denne eiendommen ble i år 1893 skilt ut av 256-6,7 og 8 og er ett sentralt utmarksområde i det lulesamiskeområdet, med samiske interesser. Vi vil påpeke at den samiske bruken og de samiske interessene er sterke, sett hele området under ett fra Ájládde/Helland ved Ájluokta/Drag langs fjorden til Smájlle/Leirelv og i Hellmofjorden og fjellområdet mellom Hellmofjorden til E-6 i vest i Hamarøy. Dette er et sammenhengende lulesamisk bruks- og eiendomsområde som brukes i tråd med tradisjonelle verdier og normer for bruk av landskapet. En norm som er viktig og som respekteres grunneiere imellom, er å respektere den andres bruk av sine områder i høstings-, fiskings- og sankingsøyemed. En annen norm er å trå varsomt og respektere det som finnes i naturen og bruke naturen i tråd med bærekraftige målsettinger.

Vi er av den oppfatning at den lokale forvaltningen og den tradisjonsbundne samiske forvaltningen gjennom generasjoner har ivaretatt området på en god måte fram til i dag.

Vi er enig med Sametinget om at «verneprosessen må tilrettelegge for medvirkning slik at disse interessene blir ivaretatt.».

På vår eiendom praktiserer vi utstrakt bruk av vårt område som innbefatter høsting og sanking for salg og til eget bruk, fiske, storvilt- og småviltjakt, vedhogst til eget bruk, rekreasjon og språk- og kulturbevaring. Området er i helårs bruk, der landskapet for oss betraktes som vår sijdda/vårt hjem. Det er derfor viktig at vern ikke legger begrensninger for vår tradisjonelle bruk og tilstedeværelse på vår grunneiendom, og tilstedeværelse i området. Det foreslåtte naturreservatet vil berøre oss direkte, vi blir berørt da dette er en av våre adkomstveier til eiendommen vår i barmarksesongen. Om vinteren er dette vår hoved adkomstvei på ski og med snøscooter, og vi vil tilkjennegi vårt behov for at det er tilrettelagt for det. Der for mener vi at

§ 7 - i) Nødvendig transport av ved, materialer og og utstyr til bakenforliggende hytter med beltekjøretøy på snødekt mark etter fastlagt trasè. Skal være under § 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene – da dette har direkte innvirkning på vår bruk av vårt område. Da det kan bli vanskeligere å få dispensasjon til å kjøre gjennom området med snøscooter, mere byråkrati da det må søkes hos ny forvaltningsmyndighet.

Vi synes at det er beklagelig av Árran Lulesamisk senter ikke responderer, men samtidig forventer vi at Statsforvalteren i Nordland uavhengig av det hadde kjennskap til tilstedeværelse av lulesamiske grunneiere/interesser i området.

Vi foreslår i tillegg at det foreslåtte naturreservatet Kilvasskogen har parallelle navn både på lulesamisk og norsk. Det samiske navnet for Kilvasskogen er Ráhpukvuobme. Lulesamisk og norsk er likestilte språk i Hamarøy kommune. Dette fordi Hamarøy kommune er en del av forvaltningsområdet for lulesamisk språk.

Det er for øvrig mange samiske stedsnavn i det foreslåtte naturreservatet, som også vitner om samisk tilstedeværelse og bruk.

Vi, grunneiere, som representerer rettighetshaverne på eiendommen 256-8, anser oss direkte berørt av verneforslaget. Vi ber derfor om konsultasjoner med Statsforvalteren slik at vi er sikre på at våre standpunkter følger behandlingen av verneforslaget helt frem til et sluttvedtak i regjeringen.

På vegne av rettighetshaverne for 256-8

Jørgen Kintel

Anne K. Gurák

Grunneiere tilhørende 258/2 og 258/6.

Kilvasskogen naturreservat i Hamarøy kommune

Høringsuttalelse - forslag om vern av Kilvasskogen

Det vises til høring - forslag om vern av Kilvasskogen av 29.11.21.

Grunneiere tilhørende 258/2 og 258/6 fra Svenjunnjá/ Pålsommarset i Hamarøy har følgende merknader til forslaget:

Som grunneiere og naboer fra Svenjunnjá/ Pålsommarset på eiendommen 258/2 og 258/6 nord for Kilvasskogen på nordsiden av Guhkesjávrre / Langvatnet kan vi bekrefte Sametingets påpekning om at «Kilvasskogen ligger sentralt i det lulesamiske bosetningsområdet på norsk side av grensen». Samiske interesser i dette området innbefatter bofaste lulesamer i Hamarøy, og vi er enig med Sametinget om at «verneprosessen må tilrettelegge for medvirkning slik at disse interessene blir ivaretatt.».

Som grunneiere på naboeiendom viser vi til at de samiske interesser omfatter bofaste lulesamer i Hamarøy, og noen av disse er vi, lulesamiske grunneiere på 258/2 og 258/6. På vår eiendom praktiserer vi utstrakt bruk av vårt område som innbefatter høsting og sanking for salg og til eget bruk, samt fiske og veduttaking til eget bruk. Området betyr for oss det stedet der vi får bekreftet vår lulesamiske identitet og tilhørighet, der særlig bruken av lulesamisk språk er viktig i forbindelse med utøvelse av disse aktiviteter, og der landskapet for oss betraktes som vår sijdda/vårt hjem. Det er derfor viktig at vern ikke legger begrensninger for vår tradisjonelle bruk og tilstedeværelse på vår grunneiendom, og tilstedeværelse i området.

I dette høringsforslaget er forslag til Kilvasskogen naturreservat avgrenset til arealene på grunneiendom 256/10, og således vil ikke naturreservatet berøre vår eiendom. Vi vil likevel påpeke at den samiske bruken og de samiske interessene er sterke, sett hele området under ett fra Ájldde/ Helland ved Ájluokta/ Drag langs fjorden til Smájlle/Leirelv og Måsske/Musken i Hellmofjorden og fjellområdet mellom Hellmofjorden til E-6 i vest i Hamarøy. Dette er et sammenhengende lulesamisk bruks- og eiendomsområde som brukes i tråd med tradisjonelle verdier og normer for hvordan opptre i landskapet. En norm som er viktig og som respekteres grunneiere imellom, er å respektere den andres bruk av sine områder i høstings-, fiskings- og sankingsøyemed. En annen norm er å trå varsomt og respektere det som finnes i naturen og bruke naturen i tråd med bærekraftige målsettinger.

Dette innbefatter også å ta vare på, unngå å ødelegge, men bruke uten å misbruke.

Vi er av den oppfatning at den lokale forvaltningen og den tradisjonsbundne samiske forvaltningen gjennom generasjoner har ivaretatt området på en god måte fram til i dag.

Vi hadde nok forventet at Statsforvalteren i Nordland hadde kjennskap til tilstedeværelse av lulesamiske grunneiere/interesser i området uavhengig av Árran Lulesamisk senters manglende respons.

Vi foreslår i tillegg at Kilvasskogen naturreservat kalles med parallelle navn både på lulesamisk og norsk. Dette fordi Hamarøy er en del av forvaltningsområdet for lulesamisk språk og skal navnesette på begge språk siden lulesamisk og norsk er likestilte språk i Hamarøy. Det samiske stedsnavnet på Kilvatnet er Ráhpukjávrre. Ráhpuk betyr ulendt terreng, svært steinet og ujevnt terreng. Et samisk navn kan ta utgangspunkt i det. Dette er også viktig for å synliggjøre lulesamisk språk som et lite og truet språk som trenger vern innen alle områder. Statsforvalteren er omfattet av disse språkbestemmelsene når det gjelder spørsmål som angår Hábmer/Hamarøy.

Utover dette har vi følgende kommentar/innspill til forslaget til forskrift:

§2 Geografisk avgrensing

Vi utgår fra at dette er en skrivefeil som vil bli avdekket, men vil likevel hen vise til at det står at verneforskriften med kart oppbevares i Hemnes kommune, osv.

Det korrekte her er vel Hamarøy kommune?

Svenjunjá / Pålsommarset er et grunneierlag som representerer rettighetshaverne på eiendommene 258/2 og 258/6. Vi ber om å bli orientert om det videre arbeidet med disse planene.

Stajggo- Habmer RBD

v/Per Labba

Hellandsveien 231

8270 DRAG

24.05.21

Statsforvalteren i Nordland

VERNEOMRÅDET KILVATNSKOGEN

Verneområdet blir liggende i et viktig beiteområde og kalvings land. Det ligger en flyttvei for rein som er i aktivt bruk fra sommer til vinterbeite og motsatt. Det brukes både MC, ATV, Skuter og helikopter i reinbeiteområdet.

Reinbeitedistriktet har allerede mange verneområdet som vi forholder oss til.

Viser til Mortorferdselloven og reindriftsloven § 23.

Mvh

Per Labba

From: Nuven, Ole Martin[olmnu@statsforvalteren.no]
Sent: 30.03.2022 13:42:56
To: Mjaaseth, Ragnhild[fmnormj@statsforvalteren.no]
Subject: VS: Verneplanarbeid for frivillig vern av skog - Storberget i Skjomen, Narvik.
Forespørsel om konsultasjon
Fra Skjomen reinbeitedistrikt.

Med vennlig hilsen
Ole Martin Nuven
rådgiver

Telefon 75 53 15 95
:
E-post: olmnu@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/no

Frå: Lars Erik Niia <niiieriklars@gmail.com>
Send: mandag 16. august 2021 10:24
Til: Nuven, Ole Martin <olmnu@statsforvalteren.no>
Emne: Re: Verneplanarbeid for frivillig vern av skog - Storberget i Skjomen, Narvik. Forespørsel om konsultasjon

Hei

Som vi pratet om på tlf så plukker vi reinlav i det aktuelle området. Dette ser vi på som viktig å kunne fortsette med da området er en av få plasser hvor distriktet kan få tak i reinlav innenfor reinbeiteområdet.

Lars Erik Niia
+4795033833
Sendt from my iPhone

13. aug. 2021 kl. 13:43 skrev Nuven, Ole Martin <olmnu@statsforvalteren.no>:

Hei!

Den 29. april i år sendte vi ut en oppstartsmelding om verneplanarbeid i Narvik, Hamarøy og Grane kommuner. Verneplanen gjelder fire områder som er tilbudt gjennom ordningen med frivillig vern av skog. Ett av de tilbudte områdene er Storberget i Narvik, som ligger på østsiden av Skjomen innenfor deres reinbeitedistrikt (se vedlagt kartskisse).

Vi kan ikke se å ha mottatt noen innspill fra dere til oppstartsmeldingen, men lurer allikevel på om dere har behov for konsultasjon i forbindelse med det videre planarbeidet? Vi håper å få sendt verneplanen ut på høring i løpet av høsten.

Dersom dere ønsker konsultasjon er det bare å ta kontakt enten på epost eller telefon, så avtaler vi et tidspunkt.

Med vennlig hilsen
Ole Martin Nuven
rådgiver

<image001.png>

Telefon 75 53 15 95
:
E-post: olmnu@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/no

<Kartvedlegg_Ørnodden_Kilvatnskogen_Iselva_Storberget.pdf>

Protokoll – Konsultasjon mellom Statsforvalteren og Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt angående verneforslag for skog på statsgrunn - 04.06.2021

Tilstede

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt: Nils Johan Kappfjell, Betty Kappfjell og Knut Kappfjell.

Statsforvalteren i Nordland: Ragnhild Mjaaseth og Ole Martin Nuven

Generelle saker

Det er hovedsakelig restriksjonene for barmarkskjøring i verneforskriftene som kommer i konflikt med reindriftas behov. Stort sett er det i forbindelse med flytting av reinen mellom sommerbeite og høstbeite (Dunfjellet og Kappfjellet) at det er størst behov for bruk av ATV og motorsykkel på barmark.

Statsforvalteren påpekte at det ikke er mulig å ta ut bestemmelsen om motorisert ferdsel på barmark i verneområder. Imidlertid kan vi få til en ordning med flerårige dispensasjoner, dersom reinbeitedistriktet kan spesifisere i sin distriktsplan omtrent hvor de pleier å kjøre, faste trasèer, samt i hvilke situasjoner de kan bli nødt til å kjøre inn i et verneområde.

Dersom dette kommer frem i distriktsplanen, vil det bidra til at forvaltningen får en bedre forståelse for reindriften og utfordringene den står ovenfor når deres daglige drift kommer i konflikt med verneforskriften. Distriktsplanen kan behandles som en søknad om flerårig dispensasjon hvis den inneholder tilstrekkelig informasjon.

Videre poengterte reinbeitedistriktet at rettighetene til ubegrenset beiting og uttak av ved til brensel er viktige momenter som må med i forskriften. Statsforvalteren påpekte at beiting er tillatt i alle verneområdene. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for reindriften nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Tørr gran og furu skal ikke felles».

Spesifikt for de ulike områdene

Utvidelse av Holmvassdalen naturreservat

Hengebru ved vadet mellom Sefrivatnet og Litlmajavatn: I dette området flyttes reinen tidlig sommer og sein høst mellom Kappfjellet og Dunfjellet. Over vadet ved elva ønsker reinbeitedistriktet å etablere ei hengebru. Vadet kan være dypt, og det er fare for at de som kommer med ATV og motorsykkel velter dersom det er for mye vann. Statsforvalteren foreslår en mindre grenseendring for å ta ut et lite areal fra den foreslåtte utvidelsen der hvor brua er planlagt festet, merket med rød sirkel i kartet nedenfor.

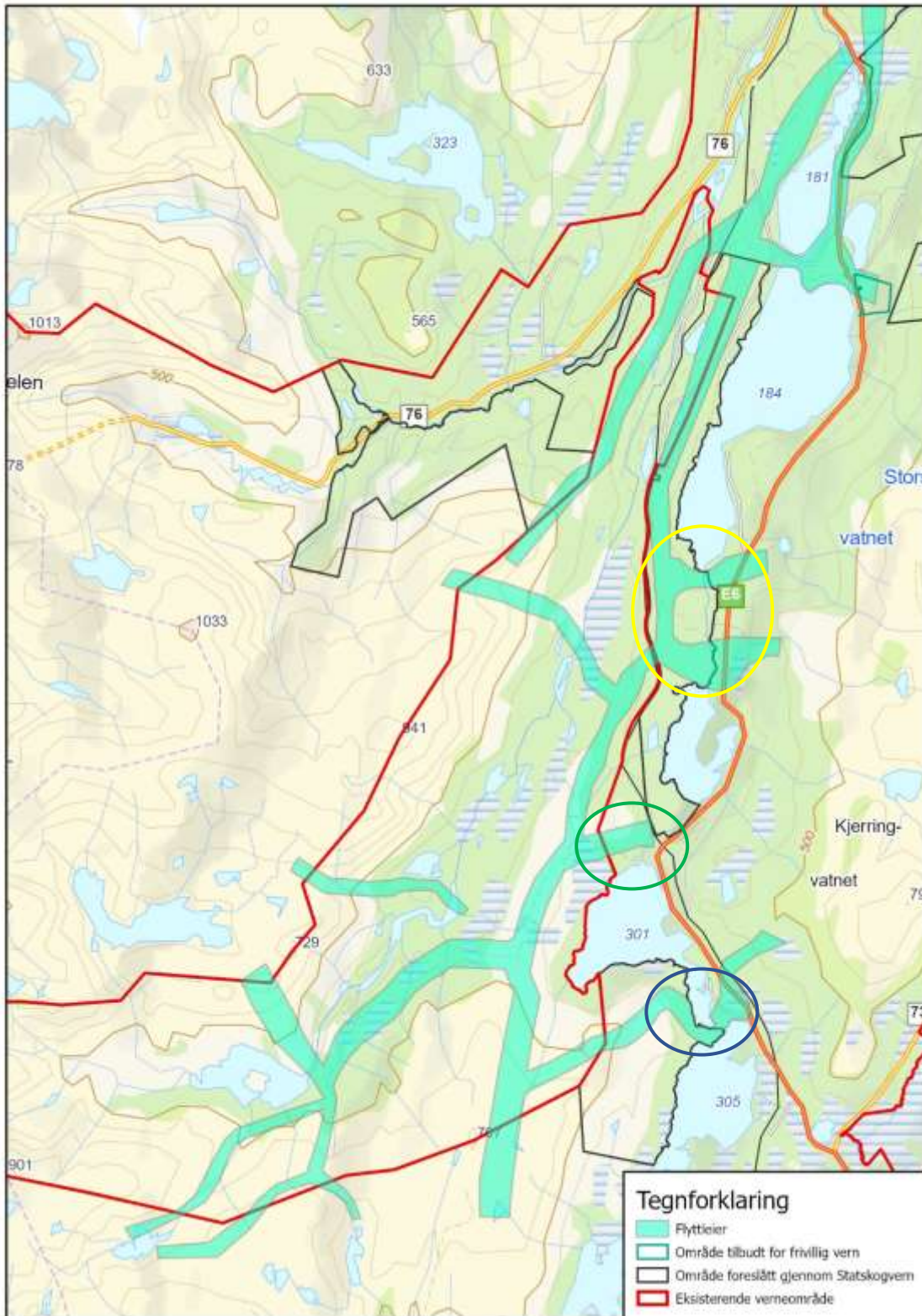

Behov for rydding av faste flyttleier i Holmvassdalen:

Generelt har reinbeitedistriktet behov for sporadisk rydding av flyttleier i Holmvassdalen. Det kan være alt fra å ta ned noe buskas for at de skal kunne komme frem med skuter eller ATV, til å rydde en åpning på 30-40 m, der vegetasjonen tynnes ut, slik at reinen kan passere. Reinen vil helst trekke mot åpne områder og kan snu dersom det blir for trangt. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for nødvendig rydding og vedlikehold av eksisterende flyttleier og kjøretrasé i reindriften».

Konkret har reinbeitedistriktet behov for å rydde følgende flyttleier:

1. Flyttleia på vestsida av Sefrivatnet fra Gråltjønnhøgda og ned mot vatnet, markert med blå runding i kartet på neste side.
2. Flyttleia mellom Kjerringvatnet og Svenningsvatnet er markert med grønn sirkel på kartet på neste side. Her har reinbeitedistriktet en flyttleier som går over elva, sør for en del av den foreslåtte utvidelsen. Også her kan det bli behov for rydding av flyttleia. Denne flyttleia er ikke brukt de siste årene på grunn av arbeid med E6, men det er planer om å benytte denne flyttleia igjen fra i år.
3. I sørenden av Svenningsvatnet er det en flyttleier som reinbeitedistriktet har brukt de siste årene, markert med gul runding i kartet på neste side. Her har de en avtale om at Statens vegvesen skal rydde en gate, som et avbøtende tiltak for den nye E6.

Behov for barmarkskjøring i de ulike områdene som er foreslått for vern:

Homvassdalen: Reinbeitedistriktet påpekte at det i tidligere år har vært enda flere flyttleier over dalen, som de kunne spre reinen mer ut på. Nå, med E6 og jernbanen, har mulighetene for flytting blitt redusert. Det har derfor blitt mer aktivitet på de få flyttleiene som er tilgjengelige, og mer kjørespør etter barmarkskjøretøy fordi

belastningen ikke kan spres utover et større område. Reinen blir ledet inn på smale overganger over jernbane og E6. Reinbeitedistriktet viste oss overgangsbrua over jernbanen lenger vest, hvor reinen blir ledet. Her blir det en del spor etter barmarkskjøring som bildet under viser.

Traseen går i vest opp gjennom det eksisterende naturreservatet Holmvassdalen, og her blir det lite kjørespor med unntak av hovedtraseen/traktorveien.

Områdene Breiskardet, Svenningsvika (frivillig vern), utvidelse av Litlfiplingdalselva og Ørnodden (frivillig vern) er gode beiteområder for reinen. Her finnes det mye sopp og lav. I disse områdene kan det bli brukt barmarkskjøretøy i forbindelse med flytting og samling av reinen for slakting. Det er mer sporadisk kjøring, og reindriften bruker gjerne ikke faste trasèer i beiteområdene for å unngå å sette varige spor i terrenget.

I området rundt Litlfjellet, mot distriktsgrensa til Østre Namdal reinbeitedistrikt, er det mye aktivitet knyttet til gjeting av reinen for å unngå at den blander seg med reinen fra nabo-distriktet. Her benytter de motorisert ferdsel når det er nødvendig, og sjansen er stor for at de må kjøre innenfor det foreslåtte verneområdet på Litlfjellet.

Kappfjellmoen er et svært bratt område. Her foregår det ikke barmarkskjøring.

Konklusjoner:

- Reindriften har behov for å kunne ta ut ved til brensel. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for reindriftas nødvendige uttak av bjørk og småvirke til brensel på stedet og for vedlikehold av lovlige oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr. Tørr gran og furu skal ikke felles».
- Hengebru ved vadet mellom Sefrivatnet og Litlmajavatn: Statsforvalteren gjør en liten grenseendring etter høringa for å få eventuelle brufester ut av et eventuelt naturreservat.
- Reindriften har behov for å rydde flyttleier og kjøretrasèer. Statsforvalteren innarbeider følgende formulering i forskriftene: «Vernebestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for nødvendig rydding og vedlikehold av eksisterende flyttleier og kjøretrasé i reindriften».
- Reindriften har behov for barmarkskjøring i alle de foreslåtte verneområdene innenfor reinbeitedistriktet bortsett fra Kappfjellmoen. I Holmvassdalen er det spesielt stort behov, da det er mange faste flyttleier her. I Litlfjellet er det behov for sporadisk kjøring utenom faste trasèer for å gjete reinen slik at den ikke blander seg med rein fra nabo-distriktet. Områdene Breiskardet, Svenningsvika (frivillig vern), utvidelse av Litlfiplingdalselva og Ørnodden (frivillig vern) er gode beiteområder for reinen. Her er det behov for sporadisk barmarkskjøring, men ikke på faste trasèer. Disse opplysningene tas med i distriktplanen for reinbeitedistriktet og behandles som en søknad om dispensasjon for barmarkskjøring i disse områdene.